

СТАНОВИЩЕ

за оценяване на дисертационен труд на тема „**Проучване върху динамиката и значението на кръвни показатели при кучката по време на бременност**“, представен от Цветелина Добромирова Иванова за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Акушерство и гинекология на животните и болести на новородените животни“, област на висше образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.4 Ветеринарна медицина

От: доц. д-р Пламен Иванчев Георгиев, катедра „Акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“, Ветеринарномедицински факултет, Тракийски университет, Стара Загора, член на научно жури определено със заповед №3362 от 17.12.2020 г. на Ректора на Тракийски университет.

Всички материали и етапи свързани с процедурата са в съответствие с актуалната законова рамка. Дисертацията е с обем 194 стандартни страници, структурирана е правилно с подходяща съразмерност между отделните раздели. Цитирани са 239 литературни източника, от които 14 на кирилица. От последните 10 години са 36 (15 %).

Като научен ръководител на дисертантката и член на това жури съгласно ЗРАСРБ преди 2018 г., бих желал да подчертая, че основна идея при разработване и формулиране на целта, задачите, темата и работния план бе да съчетаем две неща – актуалност на проблем с достъпност на прилагани изследователски методи. Научните познания относно промените настъпващи в организма на бременни животни са осеяни с много бели петна. В частност това се отнася и за кучето - най-популярен домашен любимец. За да бъдат точно формулирани и очертани границите между норма и патология при бременни животни, често в практиката възникват противоречиви дискусии и нееднородни становища. Ние се спряхме на промените на кръвните показатели поради необходимост от обогатяване на практическите познания в тази област. Приложната насоченост на тематиката се съчетава с достъпност, което несъмнено би провокирало интереса на ветеринарни лекари от практиката.

Как би могла да се интерпретира находката при заплодени кучета и да се експлоатират напълно съществуващите възможности и потенциал? Оказва ли влияние бременността върху показателите на кръвта? В това направление публикациите са основно от чужди автори. Един пример. Като постулатна класика е възприето становището на някои изследователи, че при бременни кучета се развива нормоцитно нормохромна анемия? Това обаче е поставено под въпрос от други. Каква би била ситуацията, ако проведем изследвания в България при наши условия, с наши животни и дадености. Бременността е едно уникално състояние на равновесие и единство между майка и фетуси, със специфика на обменни и редица регулаторни процеси. Съществува ли, и кой е онзи маркер, който търпи най-ранна промяна при патология, който е надежден сигнал за наложителна интервенция, лечебни манипулации или позволява поставяне на конкретна прогноза? Разбира се тези въпроси биха могли да намерят отговор след дългогодишни и разнопосочни изследвания и то на огромна популация от животни.

Изследванията са извършени през периода 2015-2018 г. Като обем на свършена работа и структура са достатъчни, за дисертация за получаване на образователна и научна степен "Доктор". Обезпечаване на необходим брой пациенти, от които да се получат серия от проби по време на бременност е нелека задача. Проследяването на над 34 кръвни показателя създава значителна база от данни, което затруднява точно анализиране и интерпретиране на зависимости. В тази връзка обобщеното представяне на резултатите от цялата група изследвани кучета, макар и разнородна, позволява да се маркират най-общи закономерности и да се търси вариабилност и значимост на определени детайли. Изследванията и сравнителните анализи са в две насоки - от една страна бременността и промени през различните ѝ срокове, а от друга майчин организъм, възраст, брой предхождащи заплождания, големина на кучилото, клинична находка. Това са основните критерии, на базата на които от общата съвкупност пациенти са формирани отделни групи с определен специфичен профил, позволяващ сравнение и анализиране факторите оказващи влияние върху кръвните показатели.

Получените резултати са представени подробно и изчерпателно. Считаю, че те представляват стъпка напред в обогатяване на знанията ни по изследвания проблем. Онагледени са с 27 таблици, 7 фигури, 33 графики. Би

могло да се приеме, че в това отношение представеният труд е обезпечен напълно и достатъчно. Авторката демонстрира възможности да систематизира.

В раздел «Обсъждане» е направено едно творческо обобщение на полученото, формулирани са определени хипотези. Дисертантката се е постарала да намери отговор на възникнали въпроси, на които различните литературни източници не са дали до този момент.

Според мен, особен интерес представляват получените резултати относно значението на броя на фетусите върху стойностите на хематокрит, еритроцити и хемоглобин, най-силно подчертано при физиологична бременност. Изненадващо не са намерени съществени разлики в повечето хематологични показатели между животни с физиологична и патологична бременност, при което броя на приплодите при първата е по-голям в сравнение със втората. Авторката допуска, че липсата на разлики е поради причини действащи в две направления. Така при патологичната бременност регистрираните отклонения са следствие от болестни процеси, а при физиологичното ѝ протичане се дължат на по-големия брой фетуси, свързано с функционално натоварване, което в крайна сметка води до приблизително изравняване на резултатите при двете групи животни.

Д-р Иванова притежава необходимите познания и възможности за анализиране на литературните данни, а така също и да ги съпоставя със своите резултати.

Представените изводи са 11 на брой и обобщават самите достойнства и актуалност на получените резултати. Намирам, че в по-голямата си част те са изчерпателни. Кореспондират с поставената цел и отделните задачи. Благодарение на тях са формирани «Приносите от дисертационния труд» и «Препоръките за практиката» - потвърждение за актуалността и значимостта на дисертационния труд. Би могло да се посочи, че в същността си приносите са научно-приложни, тъй като се отнасят директно за практиката.

Със своята работа ангажираност и усилия, авторката участваше в практическата реализация на опитните постановки, но не винаги проявяваше нужната активност.

Във връзка с дисертацията кандидатката има четири публикации, отпечатани в наши и чужди издания. Представените резултати са включени в програмата на четири конференции в България.

Значителна част от тях предстоят да бъдат публикувани. Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на усвоените познания и приложенияте от докторанта различни методи на изследване, успешно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представения дисертационен труд отговаря на законовите изисквания и на «Правилник за развитие на академичния състав на Тракийски университет», което дава основание да го оценя положително.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Цветелина Добромирова Иванова образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „Акушерство и гинекология на животните и болести на новородените животни”.

25.02.2021

Гр. Стара Загора

Изготвил становището.....

(Доц. д-р Пламен Георгиев)